hel. Wiimaks tulli ommeti Ankur ja — taskud raha täis! Tema olli adwokadi wisil aisu tunnud, et kaupmehel onu päranduseſt 2500 rubla ſada olli, mis ta wõlapäriad ka tema käeſt olekſid ärakiskunud, kui ſeda olekſid kuulda ſaanud. Seda ähwardas nüüd adwokat Ankur wäljakuulutada, kui ta mitte ſilmapilk wana inimeſte raha ära ei maksa. Seda tegi kaupmees. Nüüd olli jälle rõõm maeas. Nad pakkuſid poolt waranduſt adwokadile, aga ſe auwäärt mees ei wõtnud mitte punaſt koppikut, waid ütles: „„Edespidi oidke ennaſt Ussi Pritſude ja keige mu ussíde eeſt, kes wahelkaupleja nimel teid petma tulewad.““

Inimene on iſeeneſe õnne ja õnnetuſe ſep.*)

Se tähendamiſe ſõna on jo ammuſt ajaſt Eſtirahwale teada. Ta on wanem kõiki nende näljaeitjid. Mis ta aga tähendab, ſeal juures on meil palju mõtlemiſt. Se on kül tõſi: omaſt meeleſt ega wäeſt ei wõi meie midagi teha; aga ſe on ka niſama tõſi, et Jumal ei tõmba kedagi waſtu tema tahtmiſt karwu pidi taewaſſe. Pühа kiri ütleb: Mis inimene külwab, ſeda tema ka leikab; juſt ſeſama on ka ſe, mis ſiin pealkirjas ſeiſab.

Kui laiskus, kaardi mängimine, kõrtſis käimine ja muud ſeſugused ametid tookſid inimeſtele õnne, ja toidaks auſaſte rahwaſt, ſiis olekſid ka need, kes kõige ſelle eeſt ennaſt oidwad, pärislamtad oma rumaluſega, et naad ſeppiſewad iſeeneſele oma wagaduſe ja auſa eluga õnnetuſt; aga waatke kord lahtiſte ſilmadega maailma laſte ulka! Seal näete warſi, kuida ſuurem ulk märja peaga alaſi juures ſeiſab ja iſe oma õnnetuſt walmiſtab. Üks katſub, kuida ta joomiſega oma teenitud koppikat otſa ſaab, aega wiidab ja terwiſt raiskab, et iſeeneſe, naeſe ja laſte wiletſus wõiks walmis ſaada; teine katſub jälle, kuida ta maailma luſti ja wara otſides oma elupäewi pihuks taub, et igaweſeſt õnnistuſeſt wõiks lahti ſaada; kolmas kaewab ligimeſele ſuure waewaga ſügawat auda ja kohe, kui aud walmis ſaab, on ta iſe ſeal ſees.

Sepäraſt oled ſa, ſõber, kurja, Jumalakartmata elu ja tegude läbi oma ſüdame tunnistuſt äratagunud, oma inge rahu nagu wana rauda pihuks peksnud, ja wiimaks oma igaweſe elu ärakautanud. Ole ſiis, wend, ſiin ja ſeal wiletſuſe rauaſittaga rahul. Ära kaeba kellegi peale! Sina iſe oled oma õnnetuſe ſep. Sina oled Jumala ſõna ja ſüdame tunnistuſe puruks tagunud, nüüd teeb äda ja wiletſus ſinuga ſedaſama. Pole ſeal midagi imeks panna. Kõik on nenda, kui pidi olema, aga kõik oled ſa iſe ſeppiſtanud.

Waatame aga eneſte ümber! Eks meie niſuguſed õnnetuſe ſeppi ei leia kül? Tööd ja orjuſt oma peatoiduſe eeſt panewad nemad raskeks; kot kaela panna ja kiriku ja mu uſte ees kerjada, panewad ſureks äbiks; aga oma ligimeſt petta, peawad nemad kõdowäärt tarkuſeks, ja wargus on neil üks kaſulik näpputö, kui ta aga warjule jääb. „Nattuke waletada ja nattuke waraſtada, muidu ei ſa inimene mitte läbi“, ütlewad nemad, ja ei mõtle mitte ſelle peäle, et kui nad ka nattuke waletaks ja waraſtaks, ſiis oleks ta ikka wale ja wargus ja ühtekokku pat, ja pattu palk on igawene ſurm!

Mittu inimeſt löwad ehk tapwad oma õnnetuſt ühe oobiga walmis. Üks kuri ehk üks äbemata temp esmalt — noh, kül ſiis teiſed järele tulewad! Au ära, ea nime ära, rahu ſüdameſt ära, — mis ſa nüüd enam oolid, muud kui laſe aga käia! Aga need õnnetuſe ſeppad ei ole mitte üksi meeſterahwas; oh kui mittu tüttarlaſt ja naeſt taewad naerdes iſe oma õnnetuſt walmis, ja mõne lapſele aitawad wanemad weel lõõtſa wõimata! Mõttelge ſelle ja ſelle peäle, eks ole nenda,

*) On wõetud ſeſt ramatuſt: Neljas Sõnumetooja 1851 aast.